

Μνεΐα τοῦ ἄρχοντος ἐν τοῖς Διονυσίοις ἐγίνετο, ἐπειδὴ προήδρευεν ἐν αὐτοῖς ¹. Προσέτι δέ, ὡς γίνεται δῆλον ἐξ ἐπιγραφῆς εὐρεθείσης ἐν Σκύρω, ὁ ἄρχων ἐξέλεγε τὴν κανηφόρον ².

Ἐν δὲ τῇ λατρείᾳ τῆς Μητρὸς Θεῶν κανηφορία μέχρι τοῦδε δὲν εὐρέθη. Πάντως ὅμως ἀποδίδεται εἰς τὴν ὑπὸ πόλεως λατρείαν τῆς θεᾶς ταύτης, περὶ ἧς λατρείας σχεδὸν οὐδὲν γνωρίζομεν ³.

Τὸ κυριώτατον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιγραφῇ εἶναι τὸ ἐν ἐπιγραφαῖς μέχρι τοῦδε οὐκ ἐμφανισθὲν ὄνομα τοῦ ἄρχοντος Ἡρακλεόδωρου. Ὁ καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιγραφῇ ἀναφερόμενος ἄρχων Σέλευκος ἀπαντᾷ ὁμοῦ μετὰ ἄλλου Αἰσχρίωνος κалуμένου ἐν τινι ἐν Ἐλευσίνι εὐρεθέντι καὶ τὸ τελευταῖον ὑπὸ Köhler ἐκδοθέντι ψηφίσματι Διονυσιακῶν τεχνιτῶν, εἰς τιμὴν τοῦ Φιλήμονος (C. I. A. II, 628) ⁴. Τὸ ψήφισμα τοῦτο ὁ Fr. Lenormant ἐν ταῖς αὐτοῦ Recherches archéologiques à Eleusis λεπτομερῶς ἐπεξεργάσθη καὶ ἠρμήνευσε, καὶ καθ' οὗς προήνεγκεν εἰς μέσον λόγους σπουδαίους, πρέπει νὰ ἀνα-

χθῆ εἰς τοὺς χρόνους τοὺς μετὰ τὴν ὑπὸ Σύλλα ἄλωσιν τῶν Ἀθηναίων, ὅ ἐστὶ περὶ τὴν ΡΟΕ Ὀλυμπιάδα ¹.

Κατὰ ταῦτα πρέπει εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ ἡ ἡμετέρα ἐπιγραφὴ ν' ἀναχθῆ, διότι οὐδένα ἔχομεν λόγον νὰ ὑποθέσωμεν τὸν ἐν αὐτῇ Σέλευκον ὡς ἄλλον τινὰ ἢ τὸν ἐν τῷ Corpus. Ἡ τάξις δὲ καθ' ἣν θετέοι οἱ τρεῖς ἄρχοντες, εἶναι ἡ ἐξῆς: Αἰσχροῦτος, Σέλευκος, Ἡρακλεόδωρος. Φαίνεται μοι δέ, ὅτι δὲν πρέπει τις μετὰ τοῦ Lenormant νὰ ἰσχυρισθῆ ὅτι ἤρξαν οἱ τρεῖς, ἀκολουθοῦντες ἀλλήλοις ἐν χρονικῇ συνεχείᾳ: καὶ ἐν καὶ δύο ἔτη δυνατὸν νὰ ἐμεσολάβησαν.

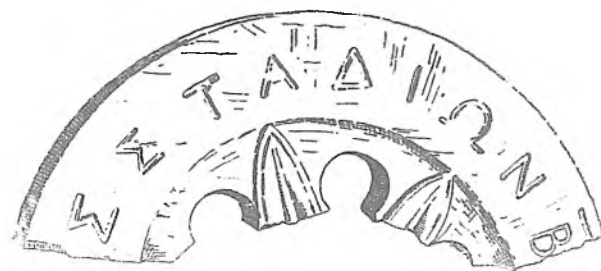
Ὁ ἄρχων Ἡρακλεόδωρος εἶναι νέον μέλος ἐν τῇ σειρᾷ τῶν Ἀθήνησιν ἐπωνύμων. Αἱ δὲ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους γινόμεναι ἀνακαλύψεις μᾶς δικαιούσι νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι οὐκ εἰς μακρὰν θέλομεν ἔχει εἰ μὴ πλήρη, ἀλλὰ ἀσυγκρίτως ἀκριβέστερον ἢ νῦν τὸν κατάλογον τῶν ἀρχόντων τούτων.

A. STSCHOUKAREFF

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΘΙΣΒΗΣ

Ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ἣν ἐπεχείρησε πρό τινος χρόνου ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρία πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἀναδείξῃ τὴν ἀρκτικήν γραμμὴν τοῦ περιβάλλου τοῦ Ἀθήνησιν Ὀλυμπείου ἀνεφάνησαν ἕξωθεν ταύτης καὶ ὅχι ὀλίγοι κτιστοὶ τάφοι τῶν Βυζαντινῶν χρόνων, ἔχοντες ἐν μέρει ὡς καλύμματα μάρμαρά τινα ἐνεπίγραφα πολὺ παλαιότερας ἐποχῆς. Τούτων ἐν ἐκδίδομεν σήμερον, ὅπερ εἶναι περιεργότατον διὰ τε τὸ σχῆμά του τὸ πρωτοφανὲς καὶ τὴν σημασίαν του τὴν οὐ πάνυ δῆλην. Ἐφ' ὅσον σώζεται, εἶναι τὸ τρίτον περίπου μέρος δίσκου (ἢ τυπαρίου τυροῦ μεγάλου), λίθου Πεντελικοῦ, ἔχοντος ἐπὶ

τῆς ἐτέρας τῶν ὀριζοντίων του ἐπιφανειῶν ἀνάγλυπτον κόσμον ἀστεροειδῆ, σχηματιζόμενον ἐκ φύλλων δάφνης, μεταξύ δ' αὐτῶν τρήματα κυκλωτερῆ, περὶ δὲ τὴν ἀντυγα γράμματα ἐγκεχαραγμένα εὐμεγέθη τῶν τελευταίων, ἀν δὲν ἀπατώμαι, Μακεδονικῶν χρόνων, καθὼς δεικνύει τὸ ἐξῆς τοῦ ὄλου λίθου ἀπεικόνισμα

¹ Recherches ἔ. ἀν. πρόλ. Dumont, Essai σ. 112 ἐν λ. Αἰσχροῦτος. Ἐκεῖ δὲ κατὰ τυπογραφικὸν σφάλμα κεῖται CLXXXV ἀντὶ CLXXV, ὅπερ ὁμοῦς σφάλμα τρεῖς ἐπανελήφθη ἐν τῇ νεωτάτῃ ἐκδόσει τῶν Staatsalterthümer τοῦ Hermann: ἐν τῇ ἀλφαριθμητικῇ πίνακι τῶν ἐπωνύμων ἐν λλ. Αἰσχροῦτος καὶ Σέλευκος καὶ ἐν τῷ τῶν Ὀλυμπιάδων καταλόγῳ, ἐνθα ὁ ἄρχων Αἰσχροῦτος τίθεται εἰς τὴν ὀπε' Ὀλυμπιάδα.

¹ Πολυδεύκ. 8,89 « ὁ δὲ ἄρχων διατίθησι μὲν Διονύσια καὶ Θαργῆλια μετὰ τῶν ἐπιμελητῶν ».

² Lebègue, Rev. arch. 1873, τόμ. 1, σ. 173. Dumont, Fastes, σ. 41 ἀρ. 8. Dittenb. Syll. 383. Εἰ καὶ ὁ Dittenberger, καθ' ἡμᾶς, ἱκανῶς ἀποδεικνύει, ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἐπιγραφῇ ὁ τε ἄρχων καὶ ὁ δῆμος δὲν εἶναι τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ τῆς Σκύρου, δὲν ἔρει τοῦτο σημασίαν διὰ τὸ ἡμέτερον ζήτημα: διότι ἀναμφιβόλως αἱ ἑορταὶ τῶν κληρούχων ἦσαν ἀκριβῆς ἀπομίμημα τῶν Ἀθηνησιν.

³ Πρόλ. Foucart, Les associations religieuses, σ. 70 κ. ἐξ.

⁴ « Titulus propter litteraturam fine saeculi alterius antiquior haberi nequit », Köhler εἰς τὴν ἐπιγρ.

Ὁ λίθος ἐκ τοῦ τόπου τῆς εὐρέσεώς του μετεκομίσθη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Κεντρικοῦ Μουσείου. Διάμετρος αὐτοῦ 1.22, πάχος 0.15. Μέγεθος τῶν γραμμάτων ἀπὸ 0.07 ἕως 0.08.

Ὅτι μὲν ἡ φράσις τῆς νῦν κολοβῆς ἐπιγραφῆς ...σταδίων Β. . ἤτο ποτε πάνυ βραχεῖα, ἀπλοῦς δηλ. ὀρισμὸς μήκους τινός, καὶ ἄνευ τοῦ ῥήματος ἐστί, πᾶς τις, νομίζω, παραδέχεται· ἀλλὰ τίνος ὀρισμένου τόπου μήκος ἢ περίοδος ἢ κύκλος δι' αὐτῆς ἐδηλοῦτο, τοῦτο δυστέκμαρτον. Ἄν ἐκ τοῦ τόπου τῆς εὐρέσεως τοῦ λίθου ἀγόμενός τις θεωρήσῃ αὐτὸν ὡς σχετικὸν πῶς πρὸς τὸ Ὀλυμπιεῖον ἢ τὰ ἐν αὐτῷ, εὐρίσκει οὐ μικρὰς δυσκολίας· διότι πρῶτον μὲν τὸ ἐπ' αὐτοῦ τελευταῖον νῦν ἀριθμητικὸν γράμμα Β (δηλούμενον σαφῶς ὡς τοιοῦτο διὰ τῆς ἐπάνωθεν ὀριζοντίου κεραίας) δὲν εἴμεθα βέβαιοι ἂν δὲν παρηκολουθεῖτο ποτε καὶ ὑπὸ ἄλλου γράμματος, τυχὸν τοῦ Ι, ὥστε νὰ σημαίνῃ δυοκαίδεκα ἢ ἄλλον ἔτι μεγαλύτερον ἀριθμὸν, ἔπειτα δὲ ἐκ τοῦ Πausanίου (1, 18, 6) ἠξεύρομεν, ὅτι ὁ πᾶς περίβολος τοῦ Ὀλυμπιεῖου ἦτο σταδίων μάλιστα τεσσάρων, ἐν δὲ ἐν αὐτῷ ποτε ὑπάρχον τέμενος τὴν ἐπίκλησιν Ὀλυμπίας, ὅπερ ὁ αὐτὸς ἀναφέρει περιγηγητής, τὸ ἀναφέρει ἄνευ ὀρισμοῦ τοῦ μεγέθους του. Οὕτω λοιπὸν ἐκ τούτων οὐδεμία πρὸς τὰ τοῦ λίθου σχέσις ἐκφαίνεται. Ἀπωτέρω δὲ σκεπτόμενοι ἐνθυμούμεθα, ὅτι ὁ κύκλος τοῦ ἄστεος Ἀθηνῶν δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὸν πόσῃn ἔκτασιν εἶχε, μόνον δ' ἐκ τοῦ Θουκυδίδου (2, 13) ἠξεύρομεν, ὅτι τὸ στρατιωτικῶς φυλασσόμενον αὐτοῦ μέρος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἦτο τριῶν καὶ τεσσαράκοντα σταδίων. Ἀλλὰ καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς οὐδαμῶς ἐν τοῖς τοῦ λίθου γράμμασιν ὑποφαίνεται. Ὅθεν κόπτοντες τὸν περὶ τούτου λόγον¹, ὑπομιμνήσκουμεν τοῖς περιεργότεροις τῶν ἀναγνωστῶν, ὅτι ὁμοίαι τις τῇ σήμερον ἐκδιδομένη ἐπιγραφῇ, ἀλλὰ σαφεστέρα διὰ τὸ σχεδὸν πλήρης αὐτῆς, ὑπάρχει ἐν Ἀθήναις ἢ πρὸ 25 ἐτῶν

¹ Δὲν φηνοῦμεν, ἂν τις ἄλλος ζητήσῃ ταλαιπώρῃ εἰκοτολογήσας τὸ πόσων ἀρα γε σταδίων ἦτο ἢ ἡ περίοδος τῆς ἐν τῷ ἀνατολικῷ μέρει τῶν Ἀθηνῶν Ἀδριανουπόλεως, τῆς καὶ νῦν Ἀθῆναι κληθείσης ποτὲ (ἴδε Σπαρτιανὸν ἐν βίῃ Ἀδριανοῦ κεφ. 20, καὶ Φλέγοντα παρὰ Στεφ. Βυζ. ἐν λ. Ὀλυμπιεῖον, καὶ ἐπιγραφὴν ἐν C. I. L. III, 549) εὐρη, ὅτι ἦτο δώδεκα σταδίων, καὶ οὕτω χαρῆ μὲν αὐτός, χαροποιήσῃ δὲ καὶ ἄλλους ἐπὶ τῇ εὐτυχεῖ συμπληρώσει· τῆς νῦν ἐκδιδομένης ἐπιγραφῆς. Ἀλλὰ πρέπει τότε καὶ τὰ γράμματα αὐτῆς νὰ καταβιβάζῃ εἰς τοὺς Ἀδριανείους χρόνους.

παρατηρηθεῖσα καὶ ἀναγνωσθεῖσα ἐπὶ ἐνὸς μεγάλου «βράχου, κειμένου τελευταίου κατὰ τὰ πρὸς βορέαν ἄνεμον πρηνῆ τῆς Ἀκροπόλεως, μεταξὺ τοῦ τείχους καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Συμεῶνος», ἣτις λέγει· (Τ)οῦ περιπάτο(υ) περίοδος σταδία;) Π(έντε), πόδες ΔΠΙΙΙ (= ὀκτωκαίδεκα). Ἰδέτω αὐτὴν ὁ βουλόμενος πανομοιοτύπως ἐκδεδομένην ἐν Ἀρχαιολ. Ἐφημ. περ. 6'. 1862, σ. 146, πίν. ιη', καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἐκδότου Ἀθ. Ρουσοπούλου περὶ τῆς σημασίας τῆς εἰρημένα κατὰ ἐρεύνας τοῦ μακαρίτου Ἰω. Γ. Παπαδάκη.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν ἡμετέραν ἐπιγραφὴν διαποροῦμεν ἀναγκαίως καὶ τόδε· πῶς δηλ. ὁ ἔχων αὐτὴν λίθος ἔκειτό ποτε ἢ ἦτο ἰδρυμένος, ὄρθιος ἄρα γε ἢ ὀριζοντίως ἐντετοιχισμένος ἐν οἰκοδομῇ τι. Ἴσως μᾶλλον εἰκαστέον, ὅτι ὄρθιος· καὶ τοῦτο λέγω ἔνεκα μάλιστα τῶν τρημάτων αὐτοῦ καὶ τῶν φύλλων, δι' ὧν τὸ ὄλον αὐτοῦ ὁμοιάζει πῶς τοὺς ἐν τῇ προσόψει τινῶν Χριστιανικῶν ναῶν στρογγύλους ἐκείνους φεγγίτας, τοὺς καλουμένους παρὰ τοῖς Φράγκοις ρόζας. Ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν μου, ἔνεκα τῶν τρημάτων πάλιν, καὶ ἄλλο τι· μήπως ἐκ κρήνης ἢ ἀλλοῖου τινός ὑδραυλικῆς κατασκευάσματος ἢ καὶ ὑδραγωγείου εἶναι ὁ λίθος οὗτος μικρὸν ὑπόλειμμα, ἢ δὲ ἐπιγραφὴ του μήπως ἐδήλου τὴν ἀπὸ σταδίων τόσων δὴ ἀγωγὴν τοῦ ὕδατος· ἀλλὰ τὸ Σ τὸ πρὸ τῆς λέξεως σταδίων ἐναντιοῦται εἰς τοιαύτην ἀντίληψιν τῆς κεκολοβωμένης φράσεως. Ἐν τούτοις ὀφείλω νὰ δηλώσω ἐνταῦθα, ὅτι μαρμαρίναι τινες πλάκες μήκους πλέον τοῦ μέτρου καὶ ἔχουσαι κόσμον γεισωμάτων εὐρέθησαν κατὰ τοὺς αὐτοὺς τόπους, ἐξ ὧν μία ἔχει κατὰ μεσῆς κοίλωμά τι σχεδὸν στρογγύλον, μετρίως βεβαυσμένον καὶ ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ κοιλώματος τρημάτιον περὶ δὲ αὐτὸ τέσσαρας τόρμους βεδυσμένους νῦν μολύβδῳ. Ἐν τῷ κοιλώματι τούτῳ, εἰκάζω, ὅτι θὰ ἦτο ποτε ἐνηρμοσμένη ἐξ ἄλλου λίθου κεφαλὴ λέοντος ὑδροχοοῦντος. Ἡ μαρμαρίνη αὕτη πλάξ μετὰ καὶ ἄλλων ἐτέθη πρὸς φύλαξιν ἐσωτέρω τοῦ προπύλου τοῦ περιβόλου τοῦ Ὀλυμπιεῖου ἐν ἀριστερᾷ εἰσιόντων, καὶ ἐκεῖ δύνανται νὰ τὴν ἐξετάσωσι πλεῖστον οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἔχοντες ἐμπειρίαν.

Ἐκδιδομεν καὶ τὴν ἐξῆς ἐκ Θίσβης ἐπιγραφὴν

κατ' αντίγραφον, ὃ ἔπεμψεν ἡμῖν φιλοφρόνως ὁ ἐν Δομβρένη ἰατρὸς Τίτος Παπαδόπουλος.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ	Αὐτοκράτορα
ΚΑΙΣΑΡΑ ΜΑΥ	Καίσαρα Μ. Αὐ-
ΡΗΛΙΟΝΣΕΥΗ	ρήλιον Σευῆ-
ΡΟΝΑΝΤΩΝΕΙ	ρον Ἀντωνεῖ-
5 ΝΟΝΣΕΒΑΣΤΟΝ	5 νον σεβαστὸν
ΕΥΣΕΒΗΡΑΒΙ	εὐσεβῆ Ἀραβι-
ΚΟΝΑΔΙΑΒΗΝΙ	κὸν Ἀδιαβηνι-
ΚΟΝΠΑΡΘΕΙΚΟΝ	κὸν Παρθικὸν
ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΟΝ	Βρεταννικὸν
10 ΜΕΓΙΣΤΟΝΗ	10 μέγιστον ἢ
ΒΟΥΛΗΚΑΙΟΔΗ	βουλὴ καὶ ὁ δῆ-
ΜΟΣΘΙΣΒΕΩΝ	μος Θισβείων.

Ἐν τῇ πρὸς ἡμᾶς ἐπιστολῇ του λέγει ὁ Παπαδόπουλος τάδε· « Ἀνωρύχθη ἡ ἐπιγραφή κατὰ Μάρτιον 1887 ἐν Κακοσίῳ (τὸ Κακόσι, ὡς οἶδατε, φῶνεται ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς πάλαι Θίσβης) πρὸς τὸ ΑΜ μέρος καὶ ἐντὸς τοῦ χωρίου. Γέγρα-

πται ἐπὶ λίθου ἐγγωρίου λευκοῦ, μήκους ὅσον ἐνὸς καὶ 40 ἑκατοστῶν καὶ βάθους ἢ πάχους ὅσον 25, γυρῶθεν οὐδὲν σημεῖον γεισώσεως φέρει. »

Εἰς ταῦτα προσθέτομεν ἡμεῖς, ὅτι ὁ ὑπὸ τῶν Θισβείων, καθὼς καὶ ὑπὸ πάντων τοῦ ποτὲ Ῥωμαϊκοῦ κράτους ὑπηκόων, ἀναστηλωθεὶς ἐπὶ τοῦ λίθου τούτου αὐτοκράτωρ εἶναι ὁ ἀδελφοκτόνος καὶ ἄλλως τυραννικώτατος Ἀντωνῖνος, ὁ ἐπικληθεὶς Καρακάλλας ἢ Καράκαλλος, υἱὸς τοῦ Σεπτιμίου Σευήρου, φονευθεὶς τῷ 217 μ. Χρ. Ἄλλ' ἀντὶ τοῦ ὀνόματος Καρακάλλα, ὅπερ κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς ἀπεδόθη αὐτῷ ἔκ τινος ἰδιοσχήμου ἐσθῆτος ἦν ἐφόρει, δὲν ἤρμοζε δὲ νὰ γραφῇ ἐπὶ τοῦ βάρου τοῦ ἀνδριάντος του, βλέπομεν πάντα τὰ ἄλλα αὐτοῦ ἐπίθετα, ἃ ἐκληρονόμησε παρὰ τοῦ πατρὸς. Ἐκ τούτων τὸ Ἀδιαβηνικὸς εἶναι ἐκ τῆς ἐν Ἀσσυρίᾳ χώρας Ἀδιαβηνῆς, τῆς μεταξὺ Λύκου καὶ Κάπρου, παραποτάμων τοῦ Τίγριδος καὶ καλουμένων τὰ νῦν Ζάβ μεγάλου καὶ Ζάβ μικροῦ.

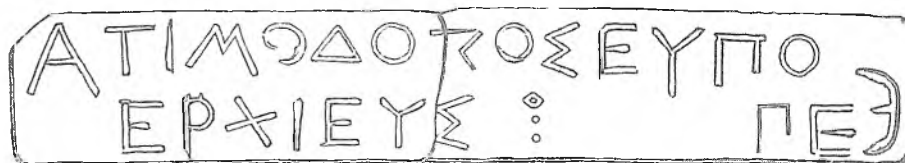
ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ

ΠΙΝΑΚΙΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

Τὰ κατωτέρω ἀπεικονιζόμενα τρία ἀνέκδοτα (ἴδε τὰ μέχρι τοῦδε γνωστὰ ἐν Bull. de Corr. hellén. II σ. 524 κ.έ. καὶ VII σ. 29 κ.έ. Annuaire de l'Assoc. κτλ. 1878 σ. 201 κ.έ. Ἐφ. Ἀρχ. 1883 σ. 105) χαλκᾶ δικαστικὰ πινάκια, φέροντα ἐγκεχα-

ραγμένας ἐπιγραφάς, εὐρέθησαν ἐν Ἀττικῇ τὰ μὲν δύο πρῶτα περὶ τὸ χωρίον Σπάτα ἐν τάφοις, τὸ δὲ τρίτον βορειοανατολικῶς τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἀνήκουσι τῷ Μουσεῖῳ τῆς Ἀρχ. Ἐταιρίας (ΧΑΛ. ἀρ. 1107-8, 1122).

1

Α Τιμόδο . τος Εὐπο(λέμου) | Ἐρχιεύς :

Ὡς φαίνεται ἐν τῇ εἰκόνι τὸ πινάκιον τοῦτο φέρει ἀριστερὰ μὲν ἐγκεχαραγμένον τὸ διακριτικὸν γράμμα Α, δεξιὰ δὲ ἔντυπον σύμβολον ἡμισελήνοειδές. Τὸ ἕβδομον γράμμα τοῦ ὀνόματος δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς Τ ἢ μᾶλλον ὡς Κ, δὲν ὠρελεῖ δὲ

εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἢ ἐπανάληψιν τοῦ ὀνόματος ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 2 πινάκιῳ, διότι ἐκεῖ εἶναι συντετμημένη ἢ λέξις. Τὸ ἔλασμα εἶναι τεθραυσμένον εἰς δύο. Μήκους 0,12, πλ. 0,02, πάχ. 0,002.